



EL CONFLICTE TURC-ITALIA

L'esperit bèlic  
de la  
vella Europa

Com si la qüestió del Marroc no fos prou per prioritar la pau d'Europa, sorgeix de prompte el greu conflicte de Trípoli, el desenllaç del qual es, avui per avui, certament difícil de preveure.

Per lo vist, els països del Nord d'Àfrica, d'uns quants anys ençà, són el blanc de la política diplomàtica (i de les grans polèmiques, totes les quals, segons sembla, hi tenen drets més o menys il·legítimament adquirits).

L'arribada del canóner alemany d'Antonia Agadir — la sol·licitud pública de l'Àfrica occidental — posà en joc, fa uns setmanes, a tota la diplomàcia davant el perill d'una guerra entre França i Alemanya. Sorprenentment, donades les negociacions entaulades entre ambdós poderosos Estats, és molt probable que se trobarà la fórmula d'arribar a un amigable acord. Per això, el famós afer d'Agadir ocupa avui un lloc secundari.

Tota l'atenció està fonda en el conflicte de Trípoli, el protectorat del qual Italia pretén disputar a Turquia.

El Govern de Roma ha proposat al le-

Constantinopla un arranjament, mes aquest últim, sembla que lluny d'acceptar, està decidit a fer prevaldre els drets de l'imperi otomà sobre la Regència de Trípoli, els quals daten de l'any 1835.

Dita Regència, correspon a l'antiga regió Tripoliana, la qual degué son nom a les ciutats de Sabrabi, Oea i Lepcis Magna.

Avui, aquesta Regència la constitueixen cinc territoris tributaris, o siguin el propi Trípoli, situat al N. O. en el litoral; Cirinàcia, al N. E.; els oasis de Auyia, al S. E.; Fezzan, al S., i els de Gadames i Rhat, al S. O.

Trípoli és un país eminentment pobre. La seva riquesa minera queda reduïda a la sal i al carbonat de sosa. L'or se produïa en insignificant quantitat en les arenes de alguns rius.

L'agricultura no té tampoc cap importància, puig està quasi abandonada, si bé es cultiven amb èxit els cereals, el cotó i el safra. L'exportació és l'única indústria que té relativa importància.

En quant al comerç, no cal parlar-ne. Malgrat això, els africansistes italians, i de creure que'l consideren un país esplèndid i d'un porvindre més esplèndid encara. Les potències d'Itàlia, van encaminades a poder-se de grut o per força d'aquests grans territoris a l'objecte de fomentar-hi la seva emigració, la qual en aquests últims anys ha adquirit proporcions mai vistes.

A Italia, és indiscutible, li convé deturar la constant emigració a les repúbliques de la América llatina, puig si bé és cert que en elles hi exerceix una envejable influència social, en canvi, políticament, no ha pogut conquerir-hi mai una positiva preponderància, puig com ja es sabut, Anglaterra, Alemanya i França han procurat facilitar a tots aquells Governos importants i seguits empréstits, i gràcies an això, els ha sigut possible a dits Estats assolir majors ventajoses que les demés nacions. Respecte a la influència dels Estats Units al Centre d'Amèrica, no cal parlar-ne, ja que'l Govern de Washington exerceix en aquelles repúbliques un veritable protectorat.

Italia, doncs, vol nous territoris "propis", ont estendre la seva dominació, majorment, comptant amb un cens que excedeix de 34 milions d'habitants; i per lo vist, cap altra lloc més a propòsit que Trípoli, donada la seva proximitat a la metròpoli i favorable situació en el Mediterrani.

La campanya d'Àfrica fou funesta per les armes italiques, i ara Italia ne paga les conseqüències. Si els tractats de 2 de maig i primer d'octubre de 1889, asseguraven la seva influència en el referit Estat africà — que'l Govern italià representava en totes les negociacions d'ordre exterior, — la sagrada guerra que sostingué alguns anys després amb els subdits de Negus Menelik, posà fi a la seva acció en dit regne. El

tractat de pau entre Italia i Abissínia fou firmat el 26 d'octubre de 1896.

L'imperi colonial d'Italia quedà al·lavors reduït a la colònia Eritrea i al protectorat de Somalí.

França amb l'Algeria (colònia), Tunísia (protectorat) i zona d'influència al Marroc; Anglaterra amb l'Egipte (protectorat) i Espanya amb la campanya del Rif, han excitat sens dubte l'ambició dels ministres de Victor Manuel II, puig no en va Italia veient per exercir una decisiva influència en el Mediterrani, i per això avui tracta de anul·lar l'acció de Turquia a Trípoli i compensar així l'isolament en que la deixaren les potències signatàries de l'acta d'Algèires, imposibilitant tota intervenció armada en el Marroc, deferència que, per la nostra part, no hauríem dubtat en concedir, si bé en la infima convicció que tant o d'hora se n'haurà penedit.

Les probabilitats d'una ruptura, i per lo tant d'una guerra entre Italia i Turquia, és fortament preocupat als diplomàtics de totes les cancelleries europees.

França i Rússia, segons sembla, apoen la pretensió del Govern italià, o sigui la de comprar a Turquia el protectorat de Trípoli, mentre Alemanya, no volguent decidir en favor de ningú, tal volta amb miris interessades, procura intervenir en termes conciliadors.

No obstant, les dues nacions interessades

s'apressen a mobilitzar llurs marines i exèrcits, i no fora d'extranyar que, a última hora, la força s'imposés.

La deriva colonisadora va adquirint greus proporcions.

Alonso de Quijano ja té fervents devots fora d'Espanya. Les ridícules aventures del nostre famós Quixot repetixen arreu.

L'esperit bèlic, avui, triomfa!

Per lo vist, certs propers i africans territoris són prou temptadors per comprometre la pau de la vella Europa.

E. DUCH Y SALVAT

Assamblea que promet reestablir gran importància política.

**Centre N. R. del Districte VII**

Aquest Centre celebrà l'inauguració oficial de son nou hostatge social, Rosal, 31, primer, el diumenge prop-venint, dia primer d'octubre, amb les següents festes:

Mati, a dos quarts de dotze, vermul d'honor a la Bandera, amb motiu d'issar-se per primera vegada en el nou local, havent promès la seva assistència an aquest acte diverses personalitats del nostre partit.

Tarde, a les cinc i vespre, a les deu, grans balls d'orquestra.

Queden convidades totes les entitats de l'U. F. N. R.

NOTA.—Així que's restableixi la normalitat se celebrà un gran miting inaugural al quin han promès la seva assistència, entre altres, els senyors Lluhi, Rissol, Layret i Pere Corominas.

ALTRA.—A mitjans d'octubre s'obriran vament les escoles nocturnes gratuïtes que amb tant d'èxit ve sostenint aquest Centre.

**Un telegrama**

S'ha cursat el següent:

"Madrid.—Pi Arsuaga.

Comité Federal de Barcelona reitera su incondicional adhesión a ese ilustre organismo directivo de Conjuración Republicana Socialista, desmintiendo imaginarias escisiones inventadas por enemigos República.—Presidente, Sábata; secretario, Mamerich."

Notes polítiques

**L'organització de la Joventut**

Llegim en nostre estimat confrare "Foment", de Reus:

"Entre les joves de la benemèrita entitat Foment Republicà Nacionalista, ha ocasionat un gran disgust l'orde governativa expedient d'acte de l'Assamblea constitutiva de la Joventut Federal Nacionalista Republicana de la localitat.

No obstant, se creu que aquest incident haurà contribuït, si cab, a entusiasmar més de lo que ho estaven als joves nacionalistes republicans per la celebració de la seva

CRONICA DE BARCELONA

CRONIQUE

**LLEUGERES**

"CYRANO" AL PARALEL. — No és la primera vegada que passa els seus amors i la seva poesia pel Paral·lel i pleu. Temps enrera també l'havíem vist pel carrer del Marquès del Duero, amb la seva capatros, la seva espasa noble, el seu nas grotesc i les seves cançons.

Però avui té una certa novetat. Cyrano havia desaparegut, sense haver-nos dit un a revure. Un altre personatge s'havia presentat i semblava decidit a substituir-lo i a amillar-lo: l'altre Chantecleer. Un moment vam pensar que ja no'l veuríem mai més.

Però, no Cyrano és immortal; no podia abandonar-nos íntegrament. Y avui el feminista veïda entre nosaltres, poeta, filòsof i ginecòleg, com sempre. Avui, com ahir, el seu estilog és l'apolo. El seu cor és romàntic, però el seu temple és clàssic. Avui porta un pseudonim terrible, segurament per a esser persona grata a l'Emperador de la barriada: respon al nom de Rojos.

Tots coneixen an aquest actor, que recita tant versos com un rossinyol, però és un actor de la dramàtica i també coneixem a la Fuchol, que li feu de Rosana, que és una actriu discreta i voluntariosa, però no coneixem a Mr. Rostand, pare de Cyrano, que és un senyor calvo i molt antipàtic, però que fa uns versos molt ben fets. Potser coneixem a l'Orlió Martí, an en Luis Via i a l'Emili Tintorer, trio català, que han traduït aquests versos amb molt de garbo.

No obstant, algú va assegurar-me que havia vist Mr. Rostand al teatre. El consueix apuntava l'obra amb tal entusiasme, que veïablement un podria creure que aquell senyor era l'autor en un dels seus furors poètics. El públic va riure una estona i ja estava a punt d'evulsar. Però parla Cyrano i el Paral·lel se commou:

Dels darrers successos

Diuen que varen córrer rumors de que ahir s'intentaria tornar al paro general. Això feu que les autoritats prenguessin ahir més precaucions que les acostumades, en les barriades obreres i especialment pels vols de les fàbriques més importants.

Però com ja se'n tenia la convicció, ahir rumors mancaven en absolut de fonament. Arreu se treballa de bon mall com de costum, no interrompent la tranquil·litat. En vista de lo qual, a les deu del matí, se retiraren part de les forces que amb caràcter extraordinari exercien vigilància.

En totes les poblacions fabrils d'importància de la província, la normalitat era també completa, segons els telegrams que rebreu'l governador, dels respectius arxalds.

Fins ben entrada la tarde va permanèixer el jutjat especial en son despatx continuant l'insrucció de diligències sobre'ls darrers successos.

Fins a la data, els detinguts en mèrit del sumari són 88, tots declarats processats.

Darrerament s'han posat en llibertat els obrers Andreu Quadros Ruiz, Ernest Fernández Llano i Juli Roig y Bofarull. El primer és tipògraf i fou detingut i llibertat el mateix dia que l'operari de la nostra impremta Josep Garau; els altres dos foren detinguts el dilluns passat per suposades oca-

Informació marítima

Moviment del port del dia 25 de setembre

**EMBARCACIONS ENTRADES**

De Ceta, vapor espanyol «Villa de Solers», de 190 tonelles, capità Calafell, amb càrrega general i 16 tripulants.

De Gnova, vapor italià «Málaga», de 897 tonelles, capità Villa, amb càrrega de trànzit, 20 tripulants i 5 passatgers.

De Mahó y escales, vapor espanyol «Monte Toros», de 852 tonelles, capità Cabot, amb càrrega general, 24 tripulants i 25 passatgers.

De Palma, vapor espanyol «Rey Jaime I», de 1,163 tonelles, capità Terrasa, amb càrrega general, 59 tripulants i 62 passatgers.

De Swansea, vapor espanyol «Bermeos», de 2,827 tonelles, capità Jordà, amb carbó i 25 tripulants.

De Newcastle, vapor noruec «Langa», de 1,850 tonelles, capità H. Ruse, amb carbó i 25 tripulants.

De Cardiff, vapor espanyol «Albia», de 1,474 tonelles, capità Arostegui, amb carbó i 25 tripulants.

De la mar, vapor de pesca espanyol «Pedro», de 256 tonelles, capità Esquerdo, amb peix fresc i 19 tripulants.

De Melilla y escales, vapor espanyol «Ausias March», de 643 tonelles, capità Llopis, amb càrrega general, 30 tripulants i 3 passatgers.

De Gnova, vapor italià «Lusitania», de 758 tonelles, capità Baracchini, amb càrrega general i 19 tripulants.

De Rotterdam, vapor espanyol «Rosario», de 1,747 tonelles, capità Brascas, amb carbó i 23 tripulants.

De Trieste, vapor austriac «Matyas Kiraly», de 944 tonelles, capità Kurezika, amb càrrega general i 26 tripulants.

De Marsella, vapor danès «Lilleborg», de 621 tonelles, capità Rasmussen, amb càrrega general i 16 tripulants.

De Buenos Aires, vapor italià «Italia», de 3,088 tonelles, capità Rallo, amb càrrega general, 132 tripulants, 35 passatgers per aquest port i 430 de trànzit.

**EMBARCACIONS DESPATXADES**

Per a l'Havana y escales, vapor espanyol «Conde Wifredo», capità Martínez, amb càrrega general.

Per a Veracruz y escales, vapor espanyol «António López», capità Antich, amb càrrega general.

Per a Buenos Aires y escales, vapor italià «Umbria», capità Salvatore, amb càrrega general.

De Filadelfia y escales, vapor italià «Ludovica», capità Gladovet, amb càrrega general.

Per a Ivisia, vapor espanyol «Isleño», capità Rigó, amb càrrega general.

Per a Marsella, vapor alemany «Capri», capità Selman, amb càrrega de trànzit.

Per a Palma, vapor espanyol «Bellver», capità Amengual, amb càrrega general.

Per a València, vapor espanyol «Luis Vives», capità Serra, amb càrrega general.

Per a Gnova, vapor italià «Italia», capità Rallo, amb càrrega general.

Noves Escoles de Dibuix i Pintura

L'amor a les Belles Arts, ha impulsat a un mudi de joves que's separaren de l'Ateneu Obrer quan aquest canigé a mans dels reaccionaris, a la creació d'escoles que alhora d'ensenyar l'art de la nostra terra, contribuïssin a la difusió del seu estudi.

A dit fi han establert unes classes, a la Riera de Sant Joan, 22, tercer, que abeguen desde les primeres nocions del dibuix i colorit, fins a les del natural, dotantes de tots els elements que's temps moderns reclamen, confiant la seva direcció al conegut artista don Antoni Gelabert y Alari.

Possessit d'un fort entusiasme tenen en projecte diferents actes, com són conferències, exposicions i festes, que's celebraran consecutivament, i donaran valent impuls a la obra empresa per aquell mudi de joves artistes. Mes, per dur a cap tots aquests projectes no n'hi ha prou amb llur entusiasme; es precs que tots els que per les Belles Arts s'interessin, els ajudin en la realització de llurs idees.

Les classes establertes per dites Escoles han pres el nom d'«Arts», són les següents:

General, artística i antic, de dos quarts de vuit a les nou de la nit; Natural, de les vuit a les deu; Perspectiva, de dos quarts de vuit a les nou.

Una comissió de la Junta de la Corquia Comtal ha estat a veure al senyor Serradara para parlar del desviu de la esmentada co-

No han quedat en res concret sobre la forma en que s'ha de realitzar la obra, perquè's de la Junta no ho han precisat.

Lo únic que s'ha convingut ha estat que a la sessió vinenta se presenti una proposta indicant una solució, sobre la qual després la Junta donarà el seu parer.

Demà, com tots els dimecres, a dos quarts de deu de la vetlla continuaran en el local de «Catalunya Nova» y «Ateneu de la U. F. N. R. del Districte III», Sant Simplicí, 6, segon, la serie de seccions íntimes denominades «Dimecres Catalans», en les que l'entusiasta folk-lore, en Josep Macià, hi dona a conèixer les cançons populars y bal·lats típics de nostra terra.

Es d'esperar que la vetlla de demà se veurà tan animada, si hi cap, com les ja celebrades si se té en compte que s'hi donaran a conèixer noves composicions.

Ateneu Pi y Margall

**DE LA BARCELONETA**

**Dispensari Mèdic Públic Gratuït**

Visita diària de sis a set de la tarde

Dilluns y dimecres: doctor F. Moreu; malalties de la gorja, nas y orelles.

Dimars y divendres: doctor M. Ferreras Munyer; medicina y druggia.

Dijous y dissabtes: doctor Pere Fontana; malalties dels ulls.

Dijous y dissabtes: assistència a parts y malalties propies dels mateixos, a càrreg de la cirurgiana donya Isabel Rabassa Bofill.

Hi ha gran entusiasme entre'ls sanitaristes amb motiu del concurs de diumenge dia 1 d'octubre al Palau de Belles Arts, pel qual la Comissió organidora ha rebut l'edifici de moltes colles i espera rebren moltes més.

Ahir vespre marxà a Madrid el secretari de l'Ateneu a preparar la resolució de alguns assumptes relacionats amb l'hisenda municipal.

Quan el secretari avisi, marxarà una comissió formada pels senyors Mir, Nulart y Lluhi, i quan tornin, se fixarà el dia de sessió de la Junta de Vocals Associats para la discussió del pressupost extraordinari.

A l'Assil de pobres del Parc s'ha estat acabat de construir els tallers destinats a la permanència definitiva dels caplaires que s'ajunten recollits pels carrers. Probablement, funcionaran abans de fi d'any.

S'ha construït, a més, un pati especial pels bolis, que ara havien d'estar barrejats amb els altres pobres.

Pel ministeri de Foment s'han dictat les oportunes ordres a la Direcció general de Comerç, Industria y Treball, de recent creació, para que, pel Centre de Comerç Exterior y Expansió Comercial, siguin utilitzats els serveis del Consellort Juridic-Mercantil y del Laboratori Tècnic-Industrial que la Unió de Productors d'Espanya para'l Foment de la Exportació, corporació oficial, té establerts en son domicili social, Muntad Palau, així com el «Diario Mercantil», la «Revista Mercantil» de cotitzacions, y la «Revista Mundial», orgnes de dita corporació en la premsa nacional, com també sa publicació anyal el Directori-Registre «Comercial Lloyd Internacional».

Així ho ha comunicat el propi ministre senyor Gasset, en aienta carta que dirigí al president de la Unió de Productors, senyor Pahisa y Nogués.

Avui dimars, a la nit, la reputada nobla «La Principal», de Pereda, excoatà al Sportsmans Park la següent interessant audició de sardanes:

«Cansó eterna», Serra; «Lluny de ma terra», Segura; «La Barca», Moreu; «Gotes de rosada», Serra; «Bona minyona», Soler; «La festa del barri», Vilard.

Quants coneixem el local que en el carrer Baix de Sant Pere ocupa el Centre d'Unió F. N. R. del Districte II, quedaven admirats del bon partit que n'havien sagut trou aquells bons amics nostres para donar-hi les festes organitzades amb motiu de la festa major de Barcelona.

En l'hermós pati de que disposen s'hi ha construït un grandios envelat que a l'igual que la espelosa sala propera al dit pati ha sigut luxosa y esplèndidament encaixat y adornat, estant enlunhades ambdues parts per tres potents focs elèctrics d'arc voltaic.

L'efort que para la secció Recreativa del Centre representa la forma en que està celebrant les esmentades festes ha tingut aquella la satisfacció de veurel degudament correspost, puig han estat en gran nombre els socis de la casa que voluntàriament les han subvencionat y la concurrencia que assistí a les sardanes del diumenge al matí y als grans balls celebrats la nit del dissabte y el diumenge tarde y nit, fou veritablement nombrosa.

En els balls s'hi subastaren y sortejaren preciosos totes y valuosos objectes d'utilitat y adornu que'ls joves que les obtingueren ne feren ofrena a cinc belles y distingides senyoretes, quins noms sentim no recordar. Les dones senyoretes foren obsequiades amb fines cristianetes en les sardanes y figures y magnífiques roses de color grana en els balls.

En les referides festes tinguerem el gust de saludar-hi a diferents amics nostres d'altres districtes, que junt amb les seves famílies volgueren correspondre a l'amable invitació feta pels del Segon desde les columnes del nostre periòdic.

L'últim número del programa, el gran ball de gala, tindrà lloc aquest vespre y serà amenaçat per la nobilíssima orquestra a quin càrreg ha anat el programa dels balls anteriors y que tants elogis meregué de la concurrencia tant per la justesa amb que l'executà com per lo escullit d'aquell. A l'esmentat ball de gala les senyoretes seran obsequiades amb primorosos y artístics objectes y s'hi convidarà també als socis y famílies de totes les entitats federals nacionals republicanes.

—CAMISERIA SANS, BOQUERIA, 82, Especialitat en camiseria y mida.

DE SANITAT

L'Inspector provincial de Sanitat doctor Truller, dirigí a l'Parcalde de Manresa'l següent telegrama:

«Solmedita tota procedencia de lloc sospitós a vigilància mèdica, durant cinc dies, posin guarda en el cas para que ningú hi renti; demà sortirà orde de protecció possible a les aigües del riu Llobregat.»

El senyor Fius va marxar a Braga a l'objecte d'organisar el servei que s'indica en l'anterior telegrama, després d'haver-hi estat en el terme municipal de Manresa.

—L'Associació de vigilants particulars de «Benéficia» entregà ahir al governador 7359 pessetes en calderilla, produïda de la capta pública que feu para'l socors dels danificats del Vendrell.

—S'està desmantelant ja la caseta-hospital de La Riera, havent cessat també en dit lloc l'expedició de patents sanitàries.

Ahí demostra que l'estat de la salut pública a La Riera torna a estar ja'l normal.

El doctor Pittagala ha tornat a Madrid y el doctor Murillo continuà al Vendrell fins a acabar l'estudi bacteriològic de les aigües de la població. Si és favorable, com s'espera, l'anàlisi, cessarà tota mida sanitària remanent a Madrid els aparells esterilitzadors que foren portats.

—L'Arxalde de Sant Agustí de Lluçanès ha comunicat al governador que com a mida preventiva, s'ha sospès enyany la fira que de tradició s'hi celebrava'l dia 28 del present.

—Ahir matí se celebrà la reunió de la Junta de la Corquia Comtal amb el governador civil.

Els reunits se dedicaren a estudiar la forma de cobrir els trossos del rec que passen pel poblat, acordant desviar-lo per la clauvaguera conductora del carrer de Marina.

L'acord fou comunicat a l'Ajuntament y el senyor Portela parlarà amb el senyor Serradara per telèfon, havent-li demanat que dongué totes les facilitats possibles para'l compliment de l'acord.

U. F. N. R.

**FOLLETS D'ESTUDI — Y PROPAGANDA**

Actuació de la U. F. N. R. en les vinentes eleccions municipals, per la Secció d'E. y P. del Centre «Fivaller».

Preu per exemplars solts, 20 cèntims. Deu exemplars, pessetes 1'50.

La Representació Proporcional en el sufragi universal, per A. ROVIRA y VIRGILI.

Preu per exemplars solts, 25 cèntims. Deu exemplars, pessetes 2.

De venda en l'Administració d'EL POBLE CATALÀ

SOCIETAT CATALANA D'EDICIONS

**Volums que repartex en el segon semestre de 1911**

I. LES IDEES POLITIQUES D'EN VALENTI ALMIRALL, per Alexandre Plana, amb la traducció catalana dels treballs de l'Almirall ESPANYA TAL COM ES, CONTESTACIÓ A NÚÑEZ DE ARCE y L'IMMORALITAT A ESPANYA.

II. PROSES BARBARES, per Prudent Bertrana.

III. HISTORIA CONTEMPORANEA DELS MOVIMENTS NACIONALISTES, per A. Rovira y Virgili, amb un pròleg den Pere Corominas.

Seguiran obres den Manuel de Montoliu, Josep Cornet, Lluís de Nicolau, Ramon Rucabado, Pompeu Fabra, Gabriel Alomar, Ramon Turro, Pous y Pagès, etc., etc.

Els volums estaran elegantment impresos y constaran d'unes 200 a 300 planes. S'ha publicat el primer volum.

Quota mínima semestral CINC PESSETES

A les oficines d'EL POBLE CATALÀ se faciliten fulles de subscripció

**INSTAL·LACIONS COMPLETES PERA AIXECAR AIGUA**

**MOTORS A GAS, BENZINA, GAS POBRE, etc. Preus econòmics y resultats garantits. Nombrosos referències**

DAVID FERRER Y O.A. (Societat en comandita)

**Corts, 586 -- BARCELONA**

**ESTÓMAGO**

Una buena digestión asegura la salud y equivale en la mayoría de los casos a robustez y bienestar físico e intelectual. Muchos enfermos del aparato digestivo se quejan de dificultad en las digestiones, tardando a veces, en vez de tres o cuatro horas, ocho y diez ó más en terminarse. Con el Elixir Estomacal de

**SAIZ DE CARLOS (Stomalix)**

se abrevian las digestiones lo mismo en el estómago que en el intestino, por aumento de fuerza funcional, pues es preciso

PROCURAR ESTÓMAGO A QUENTOS CARENEN DE EL por medio de medicamentos que aumentan la secreción del jugo gástrico, la motilidad del estómago y su potencia fortificante para digerir y asimilar.

De venta en las principales farmacias del mundo y Serrano, 80, MADRID. Se remite por correo telado lo que se pida.

**INTESTINOS**

# CRONICA DE FORA

## CATALUNYA - ESPANYA - EXTRANJER

(PER TELEFON Y TELEGRAF)

Madrid, 25, 10 matí  
La «Gaceta»

Publica: Real orde senyalant les èpoques de venda del canvi d'algunes d'elles en les diferents regions espanyoles.

Extremadura y Catalunya, excepte a la provincia de Lleida, començarà el primer de setembre y acabarà el 15 d'abril.

Madrid, 25, 2 tarde

Els productes de les mines de Almaden

En el ministeri d'Hiscenda s'han obert avui els plebs presentats per la subvenció de la venda en comissió dels productes de les mines d'Almaden.

La situació econòmica de l'Ajuntament

El ministre d'Hiscenda ha celebrat diverses conferències amb l'alcalde de Madrid sobre la situació econòmica de l'Ajuntament.

L'obertura de Cortes

S'ha assignat aquest matí per un personatge ministerial que l'obertura de les Cortes s'ha produït definitivament fins a novembre.

Combinació de governadors

Abans d'acabar el mes se farà una combinació de governadors.

En Lerroux no s'ha examinat

Granada.—S'han corregides les crides oficials, no s'ha presentat a examen el senyor Lerroux, a pesar d'haver-hi sol·licitat amb gran antelació.

De Governació

El senyor Barroso ha rebut aquesta tarda els periodistes notificants que la tranquil·litat en tot Espanya és absoluta.

Madrid, 25, 4 1/2 tarde

La premsa

«La Mañana» diu que l'entusiasme rebuda del rei a Madrid fou un desgaire davant dels rumors que han circulat com reger de polvorina i una protesta dels contraris ocoeguts a Barcelona i Saragossa.

La Conjunció Republicana-Socialista que tot el món considerava com suficient per complir els compromisos amb l'opinió i amb el país, tant en relació amb la guerra africana com per impedir la tornada del Marra, ha quedat molt debilitada, car ni pogué evitar el moviment socialista, ni el que devia esser estímul, ni dirigir una voga general nacional, amb notori desàndre d'aquest procediment extrem.

Per últim, s'ha facilitat la tornada del Marra al poder.

Al partit republicà incumbeix el col·locar en condicions per evitar que sigui aquesta la conseqüència real dels aconsegiments. S'ha l'hecho? Creiem que compta amb forces i elements i mitjà de realitzar-ho. Faltava organitzar i dirigir-los i aplicar-los.

«Caudillo» publica en «A B C» un article dient que la voga passada tingué un objecte revolucionari. D'ont procedia? Això és lo trist i no's pot dir precisament.

Del partit republicà no es, primer, perquè aquí no hi ha partit republicà propiament dit, sinó un Estat Major antipatriòtic i disolvent, i després perquè els homes de bé que senten la República a Espanya no odien l'exèrcit ni al capital ni a l'orde.

De les bandes i cap fixa ve la corrent: «La Fransa», d'alguns socialistes espanyols, d'alguns republicans espanyols, d'una quantitat d'espirits destructors que rondan pels camps, per les mines i per les fàbriques.

Encara no s'ha pogut senyalat amb precisió a tots els factors de la setmana de juliol. Igual passa amb els instigadors d'ara.

Però, seguint quins siguin, presents amb una o altra vestimenta, són els mateixos d'ara i després, i després perquè els homes de bé que senten la República a Espanya no odien l'exèrcit ni al capital ni a l'orde.

De les bandes i cap fixa ve la corrent: «La Fransa», d'alguns socialistes espanyols, d'alguns republicans espanyols, d'una quantitat d'espirits destructors que rondan pels camps, per les mines i per les fàbriques.

De Bilbao

Bilbao.—El dia ha transcorregut amb tranquil·litat en la capital i en la zona minera. La policia ha detingut a Roman Hoyos reclamat pel jutjat de l'Euzkadi i altres individus compromesos en els últims successos.

Madrid, 25, 5 1/2 tarde

Els detinguts de Barcelona

Els detinguts a la presó de Barcelona Francisco Miranda, Josep Negro, Frederic Arnau i Antoni Sabat dirigiten un comunicat a «El País» protestant de que se'ls acusava d'haver fregat un complot.

Diu que se'ls tracta d'una farsa política i assegura que d'haver arribat a la voga general no hauria estat revolucionaria sinó senzillament de solidaritat amb els seus companys de Bilbao.

La censura

No obstant haver-se restablert la normalitat, la censura para'l periodisme de Madrid segueix essent severíssima.

Els diaris radicals apareixen tots els dies mutilats per la censura.

Real orde de Foment

El senyor Gasset ha firmat una real orde disposant que les divisions de ferrocarrils que perciben 40 pessetes per cada informe que emeten relatiu a qüestions litigioses amb les companyies, no les cobraran ja, perquè'l ministre ha suprimit tals honoraris per creure que constitueixen un entorbidament per les reclamacions, ja que hi havia casos en que la quantitat litigiosa era més petita que els honoraris que se'ls tenien de pagar.

La venda de peix

La companyia del Nord ha accedit a les pretensions del contractista dels flocs reguladors de la venda del peix, concedint pel preu econòmic un vagó diari per al transport del peix desde la Coruña a Madrid.

Entre els venedors de peix que no volen rebre el preu d'aquest article amb tot i la supressió de l'impost de consums, ha produït disgust aquesta concessió i estan disposats a fer una protesta contra'l privilegi que's concedeixen al contractista senyor Amiguet.

Madrid, 25, 6 1/2 tarde

Complint un acord

L'alcalde, senyor Francesc Rodríguez, ha visitat a la viuda del regidor republicà senyor Pérez Guerra per entregar-li un títol del municipi, segons acord adoptat per aquest en la sessió del divendres passat.

Per la mort d'un funcionari de Sanitat

Al rebre la notícia d'haver-se iniciat a la Riera una malaltia sospitosa, l'Institut d'Alfons XII envia a aquella localitat al precintat senyor Díaz Talavera, el que ha tingut la desgracia de sucumbir prestant sos serveis.

En la pròxima sessió de l'Ajuntament la comissió de Beneficència presentarà una moció a fi de que'l municipi acordi la forma de rendir un homenatge de gratitud i admiració al digno funcionari mort en el compliment del deure.

Un cas colèric

Màlaga.—Procedent de Valencia, ont no se l'admet per portar patit bruta, ha intentat fondre el vapor francès «Provença» que portava a bordo a un colèric.

No se li ha permès l'entrada i ha fondat a cinc milles del port.

Làpida commemorativa

Valladolid.—S'ha celebrat avui el solemne acte de descobrir la làpida commemorativa col·locada en la fatada de la casa en que va nàixer el poeta Emilio Ferrer, en el carrer de la Fuente Dorada.

Ha assistit totes les autoritats, comissions oficials i representacions de tots els centres.

Un fill del Ferrer ha estimat la cortina que tapava la làpida, la qual es obra de l'esculpidor senyor Carrotero.

Al carrer se l'hi ha canviat el nom (de Fuente Dorada) pel d'Emili Ferrer.

Consell de Ministres

A l'entrada. — Lo que diuen els ministres

A dos quarts de sis s'han reunit els ministres en Consell a Governació.

El general Pidal ha dit que a mitg dia ha fondat l'esquadra a Melilla després de bombardejar la costa d'Alhucemes.

El general Luque ha manifestat que ja Melilla i en son camp no hi ha novetat, estant l'harca inactiva.

El ministre d'Instrucció pública ha dit que portava al Consell dos expedients per instal·lar a Melilla i Ceuta d'escoles de primera ensenyansa.

El domes ministres sols portaven expedients de tràmit.

Els senyors Canalejas y García Prieto han canviat breus paraules amb els periodistes, dient que venien de l'embaixada francesa de donar el pèsem a l'embaixador per la catàstrofe de Tolón. L'acutassat «Liberté» s'ha enllozat totalment i les víctimes passen de 300.

Madrid, 25, 9 matí

A la sortida. — Els darrers conflictes socials. — Les relacions diplomàtiques. — Els combats de Melilla. — Expedients

A dos quarts de nou s'ha acabat el Consell de ministres.

Com de costum, el senyor Gasset ha facilitat a la premsa la referència dels assumptes tractats en la reunió, que segons el ministre de Foment han tingut positiva importància.

En primer terme, el senyor Barroso ha fet una àmplia i detallada exposició dels últims conflictes d'orde públic, de la seva preparació, de sos mèdols i de la seva finalitat, per a afirmar que s'ha tractat d'un moviment revolucionari, com se demostrà en son dia, i hores documentalment.

Per sa part, el senyor Canalejas, com a ministre de Gracia y Justicia, ha donat compte de l'estat de les actuacions en les can-

ses instruídes amb motiu dels conflictes d'orde públic.

Fixada la situació creada per les vagues, ben penetrat el Govern de la participació que en elles han tingut diversos elements, el Consell ha acordat quines han de ser les mesures que les circumstàncies aconsellen i la vigilant i enèrgica acció que procedeix desenvolupar per restablir el dret i evitar la tornada a alteracions de l'orde públic, sempre reprotables però més en les actuals circumstàncies.

El senyor Gasset no ha dit una paraula més sobre aquest assumpte.

Els ministres de la Guerra y Marina no han ocupat de la situació de Melilla ni l'orde militar.

El general Pidal ha donat detalls de la cooperació prestada per l'esquadra a la acció de l'exèrcit, fent ressaltar l'eficàcia que han tingut els bombardeigs de la costa d'Alhucemes.

El general Luque ha explicat les incidències dels últims combats y les posicions que ocupen nostres tropes.

Dues o tres vegades s'ha donat per dissolts la harca y altres tantes ha tornat a intranquil·lar y fins a entusiar combat, gloriosos per nostres armes però en els que hem tingut baixes molt sensibles.

No obstant, les darreres noves acusen tranquil·litat y potser sigui duradora, perquè'l darrer còctol han abatut molt als cabellens enemics que, segons confidències, s'han retirat de les posicions desde ont fitogenen a les nostres bandes.

El ministre d'Estat ha abordat un altre assumpte de la major importància: l'estat de nostres relacions diplomàtiques y la situació del Marroc, fent referència a les entrevistes amb l'embaixador de Fransa.

El ministre de la Guerra ha donat compte després d'un expedient que ha sigut aprovat en l'Estat Major Central, una secció de transports marítims, conforme hi ha una secció de transports terrestres.

El ministre de Instrucció pública ha donat compte d'un expedient creant una escola a Melilla i altra a Ceuta en el local que ocupava l'antigüitat, higienista y acomodant convenientment.

El ministre d'Hiscenda donà compte d'un expedient per l'adjudicació de la venda dels productes de les mines d'Almaden.

S'han presentat quatre proposicions de les quals ja hem donat compte.

Després de reunir la Junta de diputats y senadors que ha de fer l'adjudicació.

Se digué que no's presentarien licitadors y s'han presentat quatre proposicions y les quatre venintíesques para l'Estat.

Per últim el senyor Gasset donà compte de dos expedients: un concedint una pròrroga de tres mesos a les entitats que han d'informar a l'empleu que donarà als 7.000 kilòmetres de carretera que han de construir-se conforme a la nova llei, y altre expedient, ja aprovat pel Consell d'Estat, donant valor de document enforçable a les certificacions dels contractistes d'obres públiques, a l'objecte de no perjudicar als contractistes als quals se'ls hi donen fins a 20 milions de pessetes.

Madrid, 26, 12 30 matí

La causa contra'l senyor Besteiro

Pel jutge militar don Josep Calvet s'ha elevat al capítol general, acabat, el sumari de la causa instruída contra el catòlic senyor Besteiro, acusat d'injúries contra l'exèrcit en la conferència que donà a la Casa del Poble.

La catàstrofe de Tolón. — Telegrama de don Alfons al president de la República francesa

El rei en quant tingué notícia de la catàstrofe de Tolón interrompí son treball y donà personalment la orde al duc de Santo Mauro para que dirigís a l'embaixada de Fransa amb objecte de fer constar son sentiment a l'embaixador de Fransa.

Més tard el rei dirigí al president de la República el següent telegrama:

Profundament commogut per la terrible catàstrofe que heu patit i el testimoni de la nostra simpatia y nostre dolor en aquestes circumstàncies y transmeto a les famílies dels bruts marins morts en el compliment de son deure nostre sentit pèssim.

El després agraïx que amb els reis de Espanya compareixi el dolor el poble espanyol per la pèrdua que sofreixen la marina y la nació francesa.

Escandol en un teatre

Aquesta nit a l'hora de començar la funció en el Gran Teatre, se promogué un gran escandol motiu pel nombre de persones que no trobaren localitat per a presenciar la representació de «La casa Susana».

Resultà que a l'obrir-se la taquilla no quedava una sola localitat.

Se repartiren algunes garrotxes y botes, tantes que intervingué la policia.

Les excel·lències de la festa nacional

El picador «Aguijillas» trepitjà ahir per un toro en la plassa de Madrid, està molt greu.

De Bilbao

Bilbao.—Aquest matí els patrons miners complint l'acord recentment pres criant al treball en les mines ont se promogué el moviment insurreccional.

Tots els obrers que's presentaren foren admesos excepte aquells que foren després de llavors.

De Sevilla

Sevilla.—El jutge especial que enten en l'assumpte de les vagues ha decretat el processament de Joaquín Cortés y Manuel Villegas, individus de l'Agrupació para l'ensenyansa racionalista, y la dissolució d'aquesta Societat.

Lo de Cullera.—Més detencions

Valencia.—Ha estat detingut l'alcalde de Cullera per suposar-se complicat en els successos.

També han estat detinguts diversos guardes municipals d'aquella població que vestien de paisà el dia en que fou mort el jutge.

Tots han ingressat a la presó.

En Canalejas y la premsa

Els periodistes radicals comenten humorísticament la determinació del senyor Canalejas interrompre les seves diàries entrevistes amb els periodistes.

Les causes que hagin pogut incidir en en Canalejas an aquesta determinació de menen que s'achexin.

«Espania Libre» diu: Tindrà relació amb determinades benevolències que han cessat la poca dies?

Inclurà en això la conducta de furiosos diatribistes, mals a temps y que ara reuben?

Seria bé saber-ho!

«Espania Nueva» diu, referint-se en en Canalejas, que com no pot passar sense la premsa no transcorreran molts dies que no cridi als reporters.

Lo del Marroc

Discurs sobre lo del Marroc

Alençón, 25. — El qüestió del Govern francès, M. Cazaure, ha pronunciat un discurs en el que ha afirmat que Fransa s'esforça en aclarir y arreglar la situació del Marroc, en termes que quedí assegurada la seva llibertat d'acció en tota l'encontrada que toca a territoris que són parts essencials del seu imperi africà.

Fransa ha dit—discurs amb un ample esperit de conciliació, comprènent els interessos dels altres y salvaguardant els seus propis interessos.

Jo no dubto—ha afegit—de que Fransa y Alemanya, les dues grans nacions civilitzadores, que volen totes dues la pau y tenen igual necessitat d'assegurar-la, arribaran a un acord durable, que no deixi darrera seu cap ressentiment ni motiu per cap reclamació.

Aquestes manifestacions han sigut acollides amb perllongats aplaudiments.

Els socialistes contra la guerra

Paris. — Ahir tarde se celebrà l'anunciat miting organitzat pels socialistes y anarquistes contra la guerra.

Hi han assistit unes 15.000 persones. No s'ha registrat cap incident d'importància.

S'han adoptat grans precaucions, cuidant del manteniment de l'orde nombroses forces de policia de peu y de cavall.

Fransa y Espanya al Marroc.—Lo que diu un periòdic

Oficialment diu un periòdic: L'actitut de la premsa francesa respecte a Espanya torna ha esser tan singular que davant ses afirmacions hi ha la imprevisible necessitat d'oposar quelcom que contribueix a fixar el pensament de la totalitat de la opinió espanyola respecte de la matèria.

La pretensió d'alguns d'aquelles periòdics franceses que s'empenyen en que Espanya se mostri raonable en quant a Larache y Alkassar, vol dir clarament que's conveni de la necessitat d'abandonar-les a la fúria acció francesa.

Això és erró; y es cosa de preguntar-se si això no és una observació d'aquelles a les quals s'ha de donar l'etiqueta de l'Alfons, del qual ja s'ha donat compte.

Ans bé, sense eufemismes, nosaltres creiem que Espanya deu reclamar íntegrament, arribat el moment, el territori comarcal desde'l Muluya al Zebú en el Nord, ademés, naturalment, de l'expansió en el litoral del Sur, en les regions desde'l Sur cap abax, que en estan virtualment fora de la sobirania del soldà, essent independent en realitat y per de comptat Espanya no pot ni deu consentir cap desposseïment.

Larache, Alkassar y l'Alfons són para la opinió espanyola quelcom com Melilla, Ceuta, Alhucemes, o el Peñón de Velez, pograssin esser aspiració nacional, ja que no del territori, que no podrà abandonar-se a l'hora en que Fransa va a exercir son protectorat en el rest de l'imperi.

En aquesta part vinen tants nacionals y tants nostres país tants interessos, que es més que just que salvem siquera lo que es rigorosament indispensable per la independència moral y material del país.

N'hi ha prou amb contemplar un mapa para comprendre lo que representa aquesta zona desde Zebú para el Nord y del Sur cap al Sur en merma de l'ambició colonial francesa, y fins quin punt es esplendit l'imperi que guardará para si Fransa en justa compensació a sos esforços y a sos sacrificis.

Sobre aquesta base podem entendrer, sense aquest requisit, la opinió espanyola no sancionaria segurament la conducta d'un Govern que intentés portar-la per altres darrers.

Amics, bé está; però hi ha un ditxo espanyol que afirma que quan major es l'amistat més clara deu esser la conducta.

Lo més raonable es no demanar lo que no pot esser concedit.

NOTES CURTES DE L'EXTRANJER

Kíef, 25. — Aquest matí ha sigut executat en Bogroff, qui matà a Stolypin.

Santiago de Xile, 25. — Les cancleries de Xile y l'Argentina estan discutint la fórmula d'un acord relatiu als ferrocarrils d'ambdós països, a fi d'evitar la guerra de cariles y facilitar els transports internacionals.

Petersburg, 25. — Avui s'ha publicat oficialment la nominació de primer ministre a favor de M. Kokotzeff, qui conserva la cartera d'Hiscenda.

Paris, 25. — Ha mort, a la edat de 63 anys, l'acadèmic Arsène Houssaye.

Londres, 25. — Aquest matí s'ha romput pel mitg, al sortir de l'hangar, el dirigible naval anglès.

Paris, 25. — Comunicuen d'Appleton-Wisconsin que un tren ha topat amb un ómnibus en el que anaven nombrosos excursionistes, resultant 14 morts y 12 ferits.

Santiago de Xile, 25. — Segons una estadística oficial, en el primer semestre d'enguany ha disminuït la exportació de productes vegetals y ha augmentat considerablement la exportació de minerals, solva't mitrats.

Catàstrofe marítima

El «Liberté» esclata y va a fons.

Els morts sembla que son 200

Tolón, 25. — A les 5 55 del matí, a conseqüència d'un incendi a les bodegues del creuer acurassat «Liberté», fondéjat en aquesta rada, ha sobrevingut la explosió del navili que ha anat a fons en mitg d'un espantós remolí, en 19 minuts.

Hi ha 500 morts.

Se n'han salvat un centenar que s'han tirat al mar moments abans de la explosió, essent recollits en petites embarcacions.

Al declararse l'incendi a bordo del «Liberté», la petita artilleria del cuirassat ha tirat quatre canonades para demostrar auxili.

Seguidament hi han enviat barques de salvament tots els vaixells fondejats a la rada.

L'explosió ha sobrevingut sense donar temps a procedir al salvament de la dotació.

No s'ha pogut posar en clar si no s'ha donat orde d'inondar les bodegues, o si la orde no ha estat donada a temps.

Una emoció indescriptible ha extenut la població, la qual, a l'ocórrer la primera explosió ha corregut en massa cap al moll, presentant l'espanosa catàstrofe que acabava de produir-se.

Del lloc ont estava fondéjat el «Liberté», s'alçava una fumassa colúmnica de fum y flames.

A l'esvaire la fumarola s'ha pogut veure que no més surava part del navili: una carcassa informe de ferros recargolats als que s'agafaven cercant la salvació nombrosos ferits.

L'edifici de la dotació del «Liberté» era de 700 homes, dels quals 140 eren a terra amb permís.

A l'ocórrer la primera explosió ha saltat a l'aire un centenar de tripulants. Altres s'han desperdit sobressaltats y volien imitar-lo, però la oficialitat els han fet quedar a bordo para treballar en l'extinció de l'incendi y han volat amb el navili.

Paris, 25. — Els diaris de Paris han publicat edicions especials amb la notícia de la catàstrofe de Tolón.

El públic els arrebaça de mans dels venedors.

La notícia ha produït veritable consternació a Paris.

El prefecte marítim de Tolón telegrafia que a les deu del matí, el passar llista, han respost 274 homes de la dotació del «Liberté».

Tolón. — Se calcula que amb el «Liberté» han desaparegut 350 homes.

Ademés hi ha un centenar de víctimes recollides per altres embarcacions.

El «Liberté», que estava fondéjat a poca distancia del «Liberté», ha sofert avaries d'importància, essent traslladat amb urgència a l'Assíllor.

Paris, 25. — Les darreres notícies rebudes de Tolón diuen que han sigut salvats molts tripulants del «Liberté», que en els primers moments, se donaven com a morts o desapareguts.

Es possible que'l número de morts no passi de 200.

El kaiser ha telegrafiat al president de la República expressant el seu sincer condol per la catàstrofe del «Liberté», que califica de dol nacional francès.

M. Fallières li ha contestat expressant el seu viu reconeixement pel testimoni d'alta y dolorosa simpatia de l'emperador d'Alemanya.

L'acutassat «Liberté»

Paris, 25. — El navili que acaba de volar era un dels millors de la marina francesa. Fou botat en 1907; tenia 14.000 tones. Tenia màquines de triple expansió que desenvolupaven una força de 18 mil cavalls, amb un caminar de 19 milles.

Montava quatre canons de 305 cms.; 10 de 194; 15 de 65 mm.; y 10 de 47 mm.

El casc era d'acer; portava dos ponts y tres xemaneies.

Els combats de Melilla

Madrid, 25, 10 matí

Notes diverses de Melilla

Melilla.—Molt aviat han marxat de Izafen cap a la plassa els generals Aldave y Llarza, quedant al mando de les forces en les aventades el general Ordoñez.

Els centelles de les aventades de Segaguan han vist aquest matí un bultu sospitós que s'acostava sigilósament.

Després de ferse les intimacions d'ordenaes, foren foc, matant als sospitós, que result

